

Slutte å kjøre bil?

Spørsmål: Min mann har fått diagnosen Alzheimer. Sykdommen har ikke kommet langt, så han klarer seg egentlig bra stort sett. Kan han fortsette å kjøre bil, eller bør han slutte å kjøre?

Svar: Alzheimers sykdom (AD) er den hyppigste årsaken til demens. Sykdommen påvirker ofte først korttidsminnet. Deretter svekkes andre funksjoner som oppmerksomhet, reaksjonstid, stedsans og ikke minst evnen til å utføre flere oppgaver samtidig og dømmekraft, alle sammen ferdigheter som er nødvendige for å være en trygg sjåfør. Sikker kjøring krever et komplekst samspill mellom øyne, hjerne og muskler. Man må evne å reagere raskt på uventede situasjoner. En studie fant at kjøreferdighetene til mennesker med selv mild Alzheimers var vesentlig svakere enn for andre eldre mennesker.

Demens fører ikke automatisk til tap av førerkort, men etter hvert bør man la bilen stå. Å bli avhengig av offentlige kommunikasjonsmidler, er for mange mennesker en vesentlig innskrenking av personlig frihet og mulighet til å klare seg selv og delta sosialt. Samtidig er det viktig å være seg bevisst at et tonn med stål i høy hastighet kan innebære en betydelig risiko for andre store og små trafikanter og for en selv. Det er derfor viktig å slutte å kjøre bil i tide.

Det er vanskelig å vurdere egne sjåførferdigheter. Det beste er å ta en kjøretime med en sjåførlærer, og få vedkommende sin vurdering. Den vil sammen med fastlegens bedømmelse basert på grundige samtaler med pasienten og pårørende gi et godt grunnlag for å beslutte når man bør la bilen stå. Legen er forpliktet til å si i fra hvis han mener at en pasient ikke lenger er fyller kravene til førerkort. Legen skal da gi melding til fylkesmannen, som oversender saken til avgjørelse hos politiet.

Selv om en sjåførlærer og en lege er enig i at man kan fortsette å kjøre, er det klokt å ta følgende hensyn:

- Unngå glatt føre
- Velg kjente og rolige veier. Det reduserer antall nye inntrykk og sannsynligheten for uventede situasjoner.
- Kjør langsomt og på dagstid. Da er det lettere å få oversikt over blant annet skilt, lyssignaler og andre trafikanter og få nok tid til å reagere
- Ikke bruk radio eller mobiltelefon mens du kjører